

Tiedonantoja

'Delft', tiivislatvuksinen isolehtilehmus Etelä- Suomeen

Isolehtilehmus (*Tilia platyphyllos*) on niin kukinnaltaan kuin lehdistöltäänkin näyttävä puu. Kiuru (2002) kehoittikin olemaan aliarvioimatta sen käyttökelpoisuutta puisto- ja kujannepuuna ”muutamien epäonnistumisien perusteella”. Tärkeintä olisi löytää tästä lehmuslajista riittävän talvenkestäviä ja muutoinkin vaatimukset täyttäviä alkuperiä ja lajikkeita. Isolehtilehmuksen luontainen levinneisyysalue on laaja, ja meille on tuotu siemen- ja taimimateriaalia liian etelästä.

Viereisen kuvan isolehtilehmus kasvaa Karkkilassa Pusulantien lehmusrivistössä, jonka istuttivat partiolaiset 1980-luvun alussa Kataisen taimitarhan toimitettua paikalle kymmenkunta lehmusta puistolehmuksina. Nyt puun ympärysmitta rinnankorkeudelta on 60 cm. Talvivaurioita ei ole havaittavissa.

Tiivislatvainen isolehtilehmuksen kasvumuoto tunnetaan lajikenimellä 'Delft'. Nimi viittaa Hollannissa sijaitsevaan Delftin kaupunkiin, jossa tämän erikoisen puun ensimmäisenä pani merkille hollantilainen taimistoviljelijä P.L.M. van der Bom vuoden 1950 paikkeilla. Hän myös aloitti kloonin lisäämisen myyntiin samalla vuosikymmenellä. Vanhin tieteellinen nimi on mahdollisesti *T. platyphyllos* f. *fastigiata* Rehd. Härkönen (2002) mainitsee taksonin tällä nimellä ja kertoo sen menestyneen hyvin Etelä-Suomessa. Suomalaisten taimistojen luetteloissa lajiketta ei ole esiintynyt millään nimellä. Mielestäni sitä pitäisi istuttaa enemmän ja erityisesti paikkoihin, joissa sen säännöllinen latvusmuoto pääsee parhaiten oikeuksiinsa. Puun habituk-

Isolehtilehmus 'Delft'. — Valokuva Kimmo Kolkka.

ssa on samaa tyyliä kuin taatanpihlajassa (*Sorbus thuringiaca* 'Fastigiata').

Toivoisin lukijoiltamme palautetta havainnoista tämäntapaisista lehmuksista muualla maassamme.

Kirjallisuus

- Härkönen, J. 2002: Suomessa viljeltyjen lehmus-taksonien morfologiset ja fenologiset tunto-merkit. — 41+4 s. Helsingin yliopiston soveltavan biologian laitos. Kandidaatintutkielma.
Kiuru, H. 2002: Lehmukset (*Tilia*) – Vuoden 2003 puusuku. — *Sorbifolia* 33(4): 147–151.

— Kimmo L. Kolkka, Karkkila